

کنترل شیمیایی سس در مزارع چغندر قند و ارزیابی اثرات سوء آن بر گندم در تناوب

Chemical Control of Dodder (*Cuscuta campestris*) in Sugar Beet and Evaluation of those Phytotoxicity Effects on Wheat in Rotation

منصور شهرابی^۱، امیر قلاوند^۲، حمید رحیمیان مشهدی^۴ و کیوان فتوحی^۵

چکیده

به منظور تعیین بهترین روش مبارزه شیمیایی جهت کنترل سس در مزارع چغندر قند، در سال ۱۳۷۸ آزمایشی در ایستگاه تحقیقات کشاورزی میاندوآب انجام گرفت. این آزمایش به صورت فاکتوریل در قالب طرح بلوک‌های کامل تصادفی با چهار تکرار بود که در آن فاکتور نوع سس در سه سطح شامل: تریفلورآلین ۱٪، پروپیزآمید ۱٪ و اتوفومیزات ۲٪ و فاکتور B مقدار سس در سه سطح شامل: ۰، ۰.۱ کیلوگرم ماده/هکتار ۱٪، ۰.۲ کیلوگرم ماده مؤثر در هکتار ۰.۶٪ و ۰.۱ کیلوگرم ماده مؤثر در هکتار ۰.۱٪ به همراه دو نوع شاهد: شاهد آلوده به سس و شاهد بدون آلوودگی. طبق نتایج به دست آمده علف هرز سس در مقایسه با شاهد بدون آلوودگی عملکرد ریشه و درصد قند را به ترتیب ۳۰٪ و ۲۱٪ کاهش داد. علف کش تریفلورآلین تعداد بوته‌های سبز شده، میزان عملکرد و درصد قند را بترتیب حداقل تا ۵۳٪، ۴۵٪ و ۴۲٪ نسبت به شاهد بدون آلوودگی کاهش داده و تنها ۲۳٪ آلوودگی سس را کم کرد. و در تناوب روی گندم اثرات سوء نشان نداد. علف کش پروپیزآمید گیاه انگلی سس را حداقل تا ۸۷٪ نسبت به شاهد آلوودگی کاهش داد و در هر سه سطح مورد استفاده عملکرد را به ترتیب ۳۵٪ و ۳۰٪ درصد و درصد قند را به ترتیب ۱٪ و ۱٪ درصد نسبت به شاهد آلوودگی افزایش داد و در تناوب اثر سوئی روی گندم نداشت. علف کش اتوفومیزات تنها ۹٪ درصد از آلوودگی سس را کاسته و عملکرد ریشه چغندر قند را در سه سطح به ترتیب ۴۵٪ و ۴۲٪ درصد و میزان درصد قند را به ترتیب ۰.۵٪ و ۰.۴٪ درصد نسبت به شاهد بدون آلوودگی کاهش داد و این سه نیز در تناوب اثرات سوء بر گندم نشان نداده است.

واژه‌های کلیدی: کنترل شیمیایی، سس، چغندر قند، اثرات سوء، گندم، تناوب.

چغندرکاری کشور ایجاد کرده است گیاه انگلی سس می‌باشد

مقدمه

(جعفرزاده و خاصای ۱۳۷۵) سس انگل اجباری تعدادی از گیاهان زراعی و غیر زراعی می‌باشد، و دارای گونه‌های متعددی است. گونه‌ای از این انگل با نام علمی *Cuscuta campestris* به تعدادی از گیاهان علوفه‌ای

از اوخر سال ۱۷۰۰ میلادی که کشت چغندر قند شروع شد، علف‌های هرز یکی از مشکلات مهم این گیاه بوده‌اند (کوک و اسکات ۱۳۷۵). یکی از گیاهان هرز مزارع چغندر قند که در سال‌های اخیر خسارت چشمگیری در مناطق

تاریخ پذیرش: ۱۳۸۰/۳/۲۱

تاریخ دریافت: ۱۳۷۹/۹/۱۵

- ۱- دانشیار دانشگاه تربیت مدرس
- ۲- عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی - مهاباد
- ۳- استاد دانشگاه فردوسی مشهد